

ЗАКОН за сделките с компенсаторни инструменти

Обн., ДВ, бр. 47 от 10.05.2002 г., в сила от 11.06.2002 г., изм. и доп., бр. 71 от 12.08.2003 г., изм., бр. 52 от 29.06.2007 г., в сила от 1.11.2007 г., доп., бр. 18 от 5.03.2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., бр. 61 от 11.08.2015 г., бр. 79 от 8.10.2019 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 6/2002 г., стр. 176; кн. 9/2003 г., стр. 68

Библиотека закони - АПИС, т. 12, р. 2, № 100г

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда реда за издаване, сделките и плащанията с компенсаторни инструменти.

Чл. 2. (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2015 г.) Компенсаторни инструменти са компенсаторните записи и жилищните компенсаторни записи по Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти, както и поименните компенсационни бонове по Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и по Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд.

Чл. 3. Компенсаторните инструменти са безналични и поименни. Издаването, сделките и плащанията с тях се регистрират в Централния депозитар.

Чл. 4. (1) Централният депозитар:

1. открива и води сметките за компенсаторните инструменти;
2. регистрира сделките и плащанията с компенсаторните инструменти;
3. води парични сметки и извършва необходимите действия по плащания във връзка със сделките по този закон;
4. издава документи, удостоверяващи обстоятелствата по т. 1 - 3;
5. извършва други услуги, свързани с дейността по т. 1 - 4, определени в наредбата по ал. 2.

(2) Дейността на Централния депозитар по ал. 1 се осъществява по ред, определен с наредба на Министерския съвет.

(3) Редът за поправяне на грешни вписвания, извършени от Централния депозитар, се урежда в наредбата по ал. 2.

(4) Редът, предвиден в ал. 3, не прегражда пътя за защита по общия ред.

Глава втора ИЗДАВАНЕ НА КОМПЕНСАТОРНИ ИНСТРУМЕНТИ

Чл. 5. (1) (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2015 г.) Органите по чл. 6, ал. 1 от Закона за обезщетяване на собственици на

одържавени имоти, по чл. 36, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделски земи и по чл. 9, ал. 2 от Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд изпращат в Централния регистър на компенсаторните инструменти в 7-дневен срок информация за издадените компенсаторни инструменти съгласно наредбата по ал. 4. Сроктът започва да тече от влизането в сила на актовете, с които е определен размерът на обезщетението, а когато той е установен с влезли в сила съдебни решения - от получаването им за изпълнение.

(2) Документите, въз основа на които е признато правото на обезщетяване и е определен размерът му, както и заповедите, решенията и съдебните решения за признаването и определянето на размера на обезщетението се съхраняват от съответните органи, а заверени копия от тях се изпращат в Централния регистър на компенсаторните инструменти.

(3) Информацията по ал. 1 от Централния регистър на компенсаторните инструменти се предоставя на Централния депозитар във форма и по ред, определени с наредбата по чл. 4, ал. 2.

(4) Условието и редът за работа на Централния регистър на компенсаторните инструменти се уреждат с наредба на Министерския съвет.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) Органите по чл. 5, ал. 1 са длъжни да уведомят незабавно Централния регистър на компенсаторните инструменти за:

1. оспорване по съдебен ред на обезщетението в компенсаторни инструменти, както и за влезлите в сила решения по такива спорове;

2. партидите, по които се извършват прокурорски проверки, както и за актовете, с които са завършени;

3. искове и съдебни производства по отмяна на актове, с които органите по чл. 5, ал. 1 са отменили свои актове за издаване на компенсаторни инструменти;

4. несвоевременно закрити от издателя партиди.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) В случаите по ал. 1, ако компенсаторните инструменти не са регистрирани в Централния депозитар, по решение на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол Централният регистър на компенсаторните инструменти:

1. незабавно блокира съответните партиди до узнаване на влезлите в сила актове по ал. 1, т. 1, 2 и 3;

2. извършва заличаване на партидите, за които е надлежно уведомен по ал. 1, т. 4.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) Ако компенсаторните инструменти са регистрирани в Централния депозитар, по решение на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол Централният регистър на компенсаторните инструменти нарежда на Централния депозитар:

1. в случаите по ал. 1, т. 1, 2 и 3 - да блокира по сметки тези компенсаторни инструменти, които до момента не са предмет на прехвърляне;

2. в случаите по ал. 1, т. 4 - да извърши заличаване само на тези компенсаторни инструменти, които до момента не са предмет на прехвърляне.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) Информацията по ал. 1, 2 и 3 незабавно се предоставя на хартиен и електронен носител от Централния регистър на компенсаторните инструменти на Централния депозитар и на съответния регулиран пазар на ценни книжа във форма на списък, утвърден с решение на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

(5) В случаите по ал. 3 Централният депозитар извършва съответните действия най-късно до края на първия работен ден, следващ уведомлението от Централния регистър на компенсаторните инструменти. При получаване на влезлите в сила актове по ал. 1, т. 1, 2 и 3 Централният регистър на компенсаторните инструменти:

1. уведомява регулирания пазар на ценни книжа, на който се извършва търговията с компенсаторните инструменти, за получените решения;

2. нарежда на Централния депозитар да извърши необходимите действия в изпълнение на влезлите в сила актове.

(6) Централният депозитар своевременно уведомява Централния регистър на компенсаторните инструменти и регулирания пазар на ценни книжа на хартиен носител или електронен носител за извършените от него действия по ал. 3.

(7) Органите по чл. 5, ал. 1 уведомяват Централния регистър на компенсаторните инструменти и за случаите, при които се дължи връщане на компенсаторни инструменти, както и за извършеното връщане по реда на чл. 136.

Чл. 6. (1) Централният депозитар регистрира компенсаторните инструменти по сметки на техните притежатели въз основа на информацията по чл. 5 в 3-дневен срок от получаването ѝ.

(2) Компенсаторните инструменти се считат за издадени с регистрирането им в Централния депозитар.

Чл. 7. (1) Централният депозитар издава на органа по чл. 5, ал. 1 удостоверителен документ за извършената регистрация на компенсаторни инструменти по сметките на техните притежатели.

(2) На следващия ден след деня на издаването Централният депозитар изпраща издадените удостоверителни документи до органа по чл. 5, ал. 1 чрез Централния регистър на компенсаторните инструменти.

(3) Централният депозитар може да възложи с договор и на банка предоставянето на удостоверителните документи на техните притежатели.

Глава трета

СДЕЛКИ И ПЛАЩАНИЯ С КОМПЕНСАТОРНИ ИНСТРУМЕНТИ

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) Продажба на компенсаторни инструменти се извършва само на регулиран пазар на ценни книжа при условията и по реда на Закона за пазарите на финансови инструменти.

(2) За осъществяване на продажбата на компенсаторни инструменти правилникът на регулирания пазар трябва да съдържа най-малко:

1. вида на регулирания пазар, на който ще се извършват тези сделки;

2. условията и реда за въвеждане на оферти и за сключване на сделки;

3. реда за разпространяване на информацията относно сключените сделки.

Чл. 9. (1) Централният депозитар регистрира сделката по чл. 8 след получаване на отчета от регулирания пазар за съответния ден и я приключва в срок, установен с наредбата по чл. 4, ал. 2.

(2) Прехвърлянето на компенсаторни инструменти се извършва от Централния депозитар, като плащането става едновременно с прехвърлянето.

Чл. 10. Придобиването на компенсаторни инструменти на регулирания пазар от добросъвестно лице е действително, независимо дали прехвърлителят е техен притежател.

Чл. 11. (1) Придобиването на компенсаторни инструменти извън случаите по чл. 8 се регистрира в Централния депозитар чрез банка или инвестиционен посредник - член на депозитаря.

(2) Регистрацията на сделките по ал. 1 се извършва въз основа на представен от страните, на банката или на инвестиционния посредник, договор с нотариално заверени подписи.

Чл. 12. В случаите по чл. 9 и 11 Централният депозитар издава по искане на приобретателя на компенсаторните инструменти удостоверение за придобитите от него компенсаторни инструменти. Удостоверителният документ се предоставя чрез лицето, посредством което е извършена продажбата по чл. 8 или регистрацията по чл. 11, ал. 1, в 14-дневен срок от постъпване на искането.

Чл. 13. (1) Когато компенсаторните инструменти са използвани за плащане в допустимите от закона случаи, те се погасяват, а Централният депозитар ги заличава по сметката на техния притежател въз основа на негово нареждане, придружено с уведомление от органа, който е приел плащането с тях.

(2) Нареждането и уведомлението се изготвят по образец, утвърден от Централния депозитар.

(3) Централният депозитар извършва заличаването и уведомява органа, приел плащането, и Централния регистър на компенсаторните инструменти в 3-дневен срок след получаване на документите по ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) Когато компенсаторните инструменти са използвани за плащане при продажба на акции на регулиран пазар едновременно с регистрирането на сделката с акциите, Централният депозитар заличава компенсаторните инструменти по сметката на притежателя им въз основа на отчета на регулирания пазар.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) При плащане с компенсаторни инструменти съответният орган, приемащ плащането, проверява дали компенсаторните инструменти са блокирани от Централния депозитар.

(2) Органът по ал. 1 не може да откаже приемане на плащане с компенсаторни инструменти, освен в случаите, когато са блокирани по чл. 5а.

(3) Орган, приел за плащане компенсаторни инструменти, не може да го оспорва, ако компенсаторните инструменти са заличени по реда на чл. 13.

Чл. 13б. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) Издадените компенсаторни инструменти не могат да бъдат обезсилвани, когато са предмет на прехвърляне на регулиран пазар на ценни книжа. Когато съдът постанови, че компенсаторни инструменти са били издадени без правно основание или на отпаднало правно основание, неоснователно обогатилото се чрез издаването им обезщетено лице дължи връщане на същото количество и номинална стойност компенсаторни инструменти в едномесечен срок от датата на уведомяването му от органа по чл. 5, ал. 1.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) В случаите на връщане на компенсаторни инструменти по ал. 1, по решение на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол Централният регистър на компенсаторните инструменти нарежда на Централния депозитар да открие сметка на издателя на тези компенсаторни инструменти, по която да се отразяват прехвърлянията по тяхното връщане. След отразяване на всяко прехвърляне Централният депозитар извършва заличаване на конкретните компенсаторни инструменти и уведомява за това Централния регистър на компенсаторните инструменти.

(3) В случаите по ал. 1 лицето, задължено да върне компенсаторни инструменти, извършва връщането по реда на Правилника за устройството и дейността на Централния депозитар. Ако за връщането не могат да бъдат закупени компенсаторни инструменти поради изчерпването им или спиране на търговията с тях, връща се сума в размер на тяхната пазарна цена в последния ден, в който са търгувани на регулиран пазар на ценни книжа.

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) Длъжностно лице, което не изпълни задълженията си по чл. 5, 5а, 6, 7, 9, 12, 13а и 13б и по § 2а от преходните и заключителните разпоредби, се наказва с глоба от 2000 до 10 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) Лице, което в случаите на чл. 13б, ал. 1 не изпълни в срок задължението си за връщане на компенсаторни инструменти, се наказва с глоба от 2000 лв. до 20 000 лв.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) Актовете за констатираните нарушения по ал. 1 се съставят от определени от министъра на финансите длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от министъра на финансите или от оправомощен от него заместник-министър.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Нови - ДВ, бр. 71 от 2003 г.)

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) Агенцията за публичните предприятия и контрол може да възлага на Централния депозитар чрез договор воденето на регистър на инвестиционните бонове по чл. 44, ал. 1 от отменения Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия, като Агенцията за публичните предприятия и контрол поема разходите по регистрацията. Централният депозитар не носи отговорност за неверни данни, предоставени при регистрацията на инвестиционни бонове преди поемане воденето на регистъра.

(2) В случаите по ал. 1, разпоредбите на този закон относно регистрацията, сделките, плащанията с компенсаторни инструменти и заличаването им по сметки на техните притежатели, се прилагат съответно и за инвестиционните бонове по чл. 44, ал. 1 от отменения Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия.

(3) В случаите по ал. 1 прехвърлянето на инвестиционни бонове се извършва чрез инвестиционен посредник по реда на Правилника за устройството и дейността на Централния депозитар.

§ 2. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 5.03.2010 г., изм., **бр. 79 от 2019 г.**) Агенцията за публичните предприятия и контрол може да възлага на регулирания пазар на ценни книжа чрез договор техническото изпълнение на централизиран публични търгове по чл. 32, ал. 1, т. 4 и на публични търгове по чл. 32, ал. 2, т. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол при условия и по ред, определени в наредба на Министерския съвет.

(2) Инвестиционните бонове по чл. 44, ал. 1 от отменения Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия могат да се използват за плащане само за сделки по чл. 32, ал. 1, т. 4, както и за сделки по чл. 32, ал. 2, т. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол, когато е налице възлагане по ал. 1.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2а. (Предишен § 1 - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) (1) С влизането в сила на закона се преустановяват издаването, сделките и плащанията по досегашния ред с компенсаторни инструменти и временните удостоверения за тяхното притежаване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 61 от 2015 г.) Органите по чл. 6, ал. 1 от Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти, по чл. 3б, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и по чл. 9, ал. 2 от Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд въвеждат информацията за издадените от тях компенсаторни инструменти, както и за компенсаторните инструменти, които предстои да бъдат издадени по реда на наредбата по чл. 5, ал. 4.

(3) В 20-дневен срок след влизането в сила на закона органите по ал. 2 предоставят информацията от своите

регистри за издадените от тях компенсаторни инструменти на Централния регистър на компенсаторните инструменти. В същия срок тези органи уведомяват Централния регистър на компенсаторните инструменти и за влезлите в сила актове за обезщетяване с компенсаторни записи, жилищни компенсаторни записи и поименни компенсационни бонове, въз основа на които все още не са издадени компенсаторни инструменти.

(4) Централният регистър на компенсаторните инструменти предоставя информацията по ал. 2 на Централния депозитар по реда на чл. 5 в 10-дневен срок от получаването ѝ.

(5) Централният депозитар регистрира компенсаторните инструменти по сметки на техните притежатели въз основа на информацията по ал. 4 в 10-дневен срок от получаването ѝ.

(6) Компенсаторните инструменти се считат за издадени като безналични с регистрирането им в Централния депозитар.

(7) За издаването и предоставянето на удостоверителните документи, издадени за компенсаторните инструменти по ал. 6, се прилага чл. 7, като удостоверителните документи се получават безплатно.

(8) В случаите на извършени погрешни вписвания се прилага чл. 4, ал. 3 и 4. Когато спорът се решава по съдебен ред, до доказване на противното се предполага, че информацията в издадения удостоверителен документ е вярна.

(9) Органите по ал. 2 в 3-месечен срок от влизане в сила на закона предават на Централния регистър на компенсаторните инструменти водените от тях до датата на влизане в сила на закона регистри за компенсаторни инструменти и временни удостоверения.

§ 26. (Предишен § 2 - ДВ, бр. 71 от 2003 г.) В Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (обн., ДВ, бр. 107 от 1997 г.; бр. 30 от 1998 г. - Решение № 4 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 45, 88 и 135 от 1998 г., бр. 12 от 1999 г., бр. 9 от 2000 г.; попр., бр. 10 от 2000 г.; изм., бр. 99 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 28 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4, ал. 1 след думата "поименни" се добавя "и безналични", поставя се точка и текстът до края се заличава. Създава се изречение второ: "Редът за тяхното издаване, сделките и плащанията с тях се уреждат с отделен закон."

2. В чл. 6:

а) алинея 8 се отменя;

б) алинея 9 се изменя така:

"(9) Органът по ал. 1 е длъжен да води регистър за изпратените до органите по Закона за сделките с компенсаторни инструменти удостоверителни документи и за получените и връчени на притежателите на компенсаторни инструменти удостоверителни документи."

3. Навсякъде в закона думите "и временни/те удостоверения по чл. 6, ал. 8", думите "или удостоверения по чл. 6, ал. 8" и думите "удостоверения по чл. 6, ал. 8" се заличават.

§ 3. В Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 17 от 1991 г.; попр., бр. 20 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 74 от 1991 г., бр. 18, 28, 46 и 105 от 1992 г., бр. 48 от 1993 г., бр. 64 от 1993 г. - Решение № 12 на Конституционния съд от 1993 г.; изм., бр. 83 от 1993 г., бр. 80 от 1994 г., бр. 45 и 57 от 1995 г., бр. 59 от 1995 г. - Решения № 7 и 8 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 79 от 1996 г., бр. 103 от 1996 г. - Решение № 20 на Конституционния съд от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 62, 87, 98, 123 и 124 от 1997 г., бр. 59, 88 и 133 от 1998 г., бр. 68 от 1999 г., бр. 34 и 106 от 2000 г., бр. 28 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 35:

а) алинея 2 се отменя;

б) в ал. 3 думите "не са ценни книжа по Закона за ценните книжа, фондовите борси и инвестиционните

дружества" се заменят със "са поименни и безналични. Редът за тяхното издаване, сделките и плащанията с тях се уреждат с отделен закон."

2. Член 37 се изменя така:

"Чл. 37. Условията, сроковете и редът за обезщетяване с поименни компенсационни бонове се определят с наредба на Министерския съвет."

3. Създава се чл. 37а:

"Чл. 37а. Поземлените комисии са длъжни да водят регистър за изпратените до органите по Закона за сделките с компенсаторни инструменти удостоверителни документи и за получените и връчените на притежателите на компенсаторни инструменти удостоверителни документи."

§ 4. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г.) в чл. 31, ал. 3 думите "и/или с компенсаторни бонове по чл. 35 от Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи" се заличават.

§ 5. Само лицата, направили искане за това до влизането в сила на този закон, могат да получат обезщетение по чл. 31, ал. 3 от Закона за водите и по чл. 35, ал. 2 от Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.

§ 6. (В сила от 10.05.2002 г.) В едномесечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник" Министерският съвет приема наредбите по чл. 4, ал. 2 и чл. 5, ал. 4.

§ 7. Този закон влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 6, който влиза в сила от деня на обнародването му.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона

за сделките с компенсаторни инструменти

(ДВ, бр. 71 от 2003 г.)

§ 7. Когато към датата на влизане в сила на този закон има влезли в сила съдебни решения по административни актове относно компенсаторни инструменти, се прилага редът на чл. 13б.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за публичните предприятия

(ДВ, бр. 79 от 2019 г.)

§ 9. В Закона за сделките с компенсаторни инструменти (обн., ДВ, бр. 47 от 2002 г.; изм., бр. 71 от 2003 г., бр. 52 от 2007 г., бр. 18 от 2010 г. и бр. 61 от 2015 г.) навсякъде думите "Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол" се заменят с "Агенцията за публичните предприятия и контрол".

.....